

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83425,Wdowiarz-Jan.html>
2021-12-09, 08:56

Wdowiarz Jan

WDOWIARZ Jan (5 III 1903, Rogi, Krośnieńskie – 26 IX 1956, Krosno), geolog karpacki. Syn Józefa, rolnika (okresowo był wiertaczem), i Marii Borek, brat Stanisława.

Po ukończeniu szkoły w Rogach, w 1915–23 uczył się w gimnazjum realnym w Krośnie, po czym podjął studia geologiczne w Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie (u prof. Wojciecha Rogali), uzyskując w 1931 stopień doktora na podstawie rozprawy *Szkic geologiczny Karpat między przełęczą Dukielską a Oslawicą-Oslawą* (1930, z mapą i przekrojami).

W 1929–39 był asystentem prof. W. Teisseyre'a w Katedrze Geologii i Paleontologii Politechniki Lwowskiej. Jednocześnie współpracował z Państwowym Inst. Geologicznym w Warszawie, gdzie na posiedzeniach naukowych referował wyniki prac terenowych. Ogłosił w tym czasie kilkanaście artykułów obejmujących obszar penetracji od okolic Dukli, Rzeszowa, Przemyśla po Karpaty Wschodnie. Wśród nich były: *Badania geologiczne Karpat w okolicy Błazowej* (1939) oraz *Budowa geologiczna Karpat w okolicy Dybowa* (1939). Artykuły te dokumentował mapami i przekrojami obszaru obejmującego ponad 500 km².

W czasie II wojny światowej W. początkowo był wykładowcą geologii naftowej i kartografii w sowieckim Lwowskim Inst. Politechnicznym, a następnie w Karpackim Inst. Geologiczno-Naftowym w Borysławiu, kolejno w Jaśle i Krośnie, gdzie doczekał się wyzwolenia z okupacji niemieckiej. W Krośnie w powstałym wówczas przedsiębiorstwie naftowym był kierownikiem oddziału geologicznego. Z czasem przeniósł się do Krakowa. Mimo trudności nadzoru prac poszukiwawczych, starał się kontynuować problemy badawcze, a zwłaszcza sporządzanie map i przekrojów geologicznych, objął nimi obszar przekraczający 1000 km². Do końca 1948 ogłosił

m.in.: *Gaz ziemny w Dębowcu na Śląsku Cieszyńskim* (1946), *Tektoniczne jednostki centralnej depresji Karpat Środkowych i ich roponośność* (1946), *Wiercenia poszukiwawcze w Rychwaldzie koło Żywca* (1946), *Budowa geologiczna Karpat w okolicy Dubiecka i Krzywczy* (1948), *Wyniki wierceń poszukiwawczych w Foluszu koło Gorlic* (1948).

W 1949 W. przeszedł do pracy w Państwowym Inst. Geologicznym gdzie zorganizował Inst. Karpacki (później Oddział w Krakowie). W 1951 habilitował się na UJ na podstawie rozprawy *Geologia Karpat i Przedgórze w okolicy Tarnowa, Pilzna i Tuchowa* (nie ogłoszona drukiem). W tym czasie opublikował *Zarys geologii Ziemi Krośnieńskiej* (1950) oraz *Zdjęcie geologiczne fałdów Iwonicza-Klimkowki-Rymanowa* (1950) i in. (opracowań o złożach wtedy nie drukowano).

W 1950 W. podjął pracę na wydziale geologiczno-poszukiwawczym AGH jako wykładowca geologii i kartografii geologicznej. Dwa lata później został profesorem. Zmarł nieoczekiwanie po zakończeniu studenckich ćwiczeń terenowych.

W. w Karpatach Wschodnich (w tym na Huculszczyźnie) i Karpatach Przemyskich ustalił wiele nowych faktów geologicznych, w tym rozpoznanie budowy górnokredowego kompleksu inoceramowego oraz szczegółowej stratygrafii eocenu. Bardziej na zachód (okolice Tarnowa i Pilzna) stwierdził istnienie dolnej kredy typu śląskiego oraz odmiennej niż na wschodzie formacji inoceramowej.

W. działał aktywnie w stowarzyszeniach specjalistycznych górniczych i geologicznych m.in. w Polskim Tow. Geologicznym. Ekspertyzy wykonywał dla wielu instytucji. Przed wojną zwłaszcza dla firmy poszukiwawczej „Pionier”. Był głównie geologiem, pasjonatem sporządzania map geologicznych.

SBTP (M. Klara); Fleszarowa.

„Rocznik Polskiego Towarzystwa Geologicznego” 1957 (M. Książkiewicz).

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)